

LUMSP40314 – Sosiale og emosjonelle vansker

Eksamen – individuell

Første del skal besvares. I Del 2 skal kandidaten velge Case 1, Case 2 eller Case 3.

Eksamensoppgave:

Del 1 (25 %)

- Gjør rede for en sosial og/eller emosjonell vanske hos barn og unge.
  - Beskriv vansken i lys av relevant teori.

Del 2 (75 %)

Velg kun en av casene under. Redegjør for deres forståelse av Adrians, Martes, eller Ludvigs situasjon.

- Analyser de sosiokulturellestrukturelle betingelsene i livet til Adrian/Marte/Ludvig med henblikk på lineære og sirkulære forklaringer av situasjonen de er i.
  - Diskuter hvordan funnene fra en slik oversikt kan spille inn på de spesifikke problemene de opplever.
- Beskriv ulike former for funksjonelle analyser.
  - Analyser selve atferden ut fra case-beskrivelsen ved å gjøre funksjonelle analyser.
  - Begrunn hvilke analyser dere bruker og demonstrer hvordan dere går fram.

Dere kan legge til opplysninger som dere selv vil. Det er anledning med noen generelle tips til eventuelle tiltaksformer.

Formelle krav

- Forside
  - Bruk høgskolens mal.
- Ingen innholdsfortegnelse
- Maks 3000 ord (maks betyr maks, ikke pluss eller minus). Forside og referanselista ikke inkludert i ordtelling.
- Tekst
  - Times New Roman.
  - Skriftstørrelse 12.
  - Linjeavstand 1,5 eller 2.
- Referanser i tekst og i referanselista skal være i APA 7.

Case 1

Adrian er 8 år og går 2. klasse. Han bor med mamma Eva og storebroren Adrian på 11 år, i tillegg til bonuspappaen Aksel og hans datter Tiril som bor hos de annenhver uke. De har bodd der i 1,5 år. Annenhver helg og hver onsdag er Adrian og Bjørn hos pappaen sin Fredrik. I underetasjen i huset der bor også foreldrene til Fredrik som Adrian og Bjørn pleier å være en del hvis pappaen må jobbe.

Brødrene går på samme skole. Bjørn går i 6. klasse. Han er aktiv og selvstendig, men har en del vansker som uttrykkes ved konflikter i hjemmet, og med lærere knyttet til spesifikke fag hvor han har hatt utagerende episoder. Dette har medført at Bjørn skal utredes for ADHD.

Adrian ble født for tidlig og har slitt en del både med ernæring og motorikk, i tillegg til at han har epilepsi. Dette har medført at Adrian har trengt en del oppfølging på sykehus og hos fysioterapeut. På det faglige på skolen er Adrian på samme nivå som de i klassen. Han går i klasse med elever født ett år under ham selv fordi han fikk utsatt skolestart. Adrian sier at han trives på skolen selv om han ikke er så aktiv i timen. I friminuttet står han litt på avstand når de andre i klassen spiller fotball eller basket. Han har fortalt læreren at han liker best å stå på avstand fordi han «får bedre oversikt over spillet». Det er ingen som erter eller plager Adrian. I hvert fall ikke når Bjørn er i nærheten.

De siste ukene har Adrian hatt en del fravær fra skolen på grunn av vondt i magen og dårlig form. Foreldrene prøver å få ham til skolen, men er nå frustrerte etter at han ikke har gått på skolen på over to uker. Skolen har sendt bekymringsmelding til barnevernet, men barnevernet sier at det er skolen som må ta ansvar for situasjonen.

Du er hentet inn for å bistå med å løse situasjonen.

Case 2

Marte er 12 år og går i 7. klasse. Han bor med mamma Trude, pappa Geir, og storebroren Eivind på 18 år. I tillegg har hun storebroren Filip på 22 som nylig har flyttet fordi han skal studere langt unna. Marte var veldig knyttet til Filip.

Marte har gått på turn siden hun var fire år, men har sluttet fordi hun ikke vil konkurrere. Nå ønsker hun i stedet å satse på gaming. De har allerede spillkonsoller i huset og nå har hun arvet gaming-PC etter Filip. Marte er god til å spille og har i tillegg fått venner verden over.

På skolen har Marte alltid hatt vansker med teoretiske fag, men har ulike styrker. For eksempel er hun veldig god på hoderegning, men forstår ikke mattestykker bygd opp med tekst. Da hun var 10 år, fikk hun diagnosen ADHD. Lærerne har tilpasset opplæringen i form av at Marte har fått egne lekser etc., men uten å gjøre det synlig for de andre. Marte sier at hun gruer seg til karakterer på ungdomsskolen, men vil ikke snakke så mye mer om det.

Etter vinterferien har det blitt vanskeligere rundt Marte på skolen. Hun har kommet i flere konflikter enn tidligere. Det kan se ut som at hun har fått større behov for kontroll og å bestemme over omgivelsene, men når det ikke går hennes vei i f.eks. gruppearbeid opplever hun at alle er mot henne. I timene har hun også nå atferd som skiller seg fra de andre. For eksempel kaster hun bøkene ut av vinduet, skriver med sprittusj på whiteboard tavla, eller kaster andres pennal i eller mot søppelkassa. I begynnelsen lo noen medelever av det, men ikke nå lenger. Nå virker det som at klassen kun blir irritert på henne og lærerne opplever heller ikke at det hjelper å irrettesette henne. Det har også blitt vanskeligere å få henne inn i timen etter friminutt.

Du, som spesialpedagog, har blitt bedt om å bistå.

Case 3

Ludvig 4 år bor sammen med mamma Therese og hennes kjæreste Peter. I tillegg er han hos pappaen sin Aasmund en helg i måneden. Therese er for tiden hjemmeværende pga. helsen. Ludvig er en gutt som helst vil klare ting selv og underholder seg selv med lek.

Ludvig er veldig glad i biler og anleggsmaskiner. I barnehagen leker han mest alene eller med to venner, Abdi og Nicoline. Han er ikke interessert i å leke med de andre barna. Ludvig styrer for det meste leken når de leker, men det kan noen ganger bli problematisk hvis Abdi ikke følger instruksene. Det kan også være vanskelig for Ludvig å komme inn i pågående lek. Da velger han ofte å leke for seg selv.

Kjernetiden i barnehagen er fra kl. 10–14, men Ludvig blir ofte levert mellom kl. 11.30 og 12.00. Dette har blitt tatt opp med mor flere ganger, men hun sier at hun ikke orker å krangle med han om morgenen. Ludvig kan bruke lang tid ved overganger. Det er som regel ikke noe problem å levere han i barnehagen, men det kan bli vanskelig når han skal hjem. Det ender ofte med at mor eller Peter må tvinge på han klærne og bære han med ut og inn bilen.

I det siste har det være flere episoder hvor Ludvig har slått og dyttet noen av de andre barna som har lekt med biler i barnehagen. Han pleier ofte å samle sammen bilene og ta det med seg bak sofaen på avdelingen. Han blir sint hvis noen nærmer seg. Det har medført at ingen av de andre barna vil leke med bilene når Ludvig er der. Barnehagen har derfor valgt å fjerne bilene i perioder, men det har møtt mostand fra andre barns foreldre.

Du er spesialpedagog og bedt om å bistå med å finne løsninger.